

LIEFHEBBEN EN DIENEN

Méér dan een opstapje naar het ontwikkelen van een netwerk

Versie 26 mei 2016

Liefhebben en dienen vormen de tweede stap in de pioniersreis. Maar stop je dan met dienen bij de volgende stap? En hoe zorg je dat liefhebben geen ‘maniertje’ wordt om toe te werken naar een pioniersplek? Wat zijn de valkuilen bij liefhebben en dienen, en hoe voorkom je dat je erin stapt?

Dienen heeft alles te maken met jezelf en je talenten ter beschikking stellen aan anderen. Daarbij kiezen we er bewust voor om ‘liefhebben en dienen’ een woordpaar te laten vormen in de pioniersreis. In de eerste plaats omdat liefhebben het fundament is van dienen: het dienen komt voort uit bewogenheid met mensen. Het ‘liefhebben’ noemen we ook zo duidelijk omdat ‘dienen’ al snel activisme uitlokt, maar soms is het genoeg om er gewoon te zijn en een luisterend oor te bieden. Ook dat is waardevol.

“Soms is het genoeg om er gewoon te zijn.”

WAAROM ZOU JE DIENEN?

Waarom zou je überhaupt liefhebben en dienen? Onder andere omdat Jezus erover spreekt. Het gebod in Matteüs 22 is bekend, waar hij zegt dat het ‘liefhebben van je naaste als jezelf’ belangrijk is. Jezus spreekt ook over dienen, bijvoorbeeld bij de oproep aan zijn leerlingen in Matteüs 20:

Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal jullie dienaar moeten zijn – zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.

Jezus gaat ons voor in het dienen. Als navolgers daagt Hij ons uit om in zijn voetsporen te gaan. Dat lezen we ook op het moment dat Jezus de voeten van zijn leerlingen wast, in Johannes 13:

Als ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen. [...] Je zult gelukkig zijn als je dit niet alleen begrijpt, maar er ook naar handelt.

Ook het einde van Matteüs 25 is een bekend gedeelte over dienen, op een praktische manier: we lezen over het delen van brood en kleding, over het opnemen van vluchtelingen, over het bezoeken van zieken en gevangenen. Door te dienen maken we Jezus’ missie de onze en stellen we Hem present. Dat past in een groter plaatje: Jezus nodigt ons uit deel te nemen aan de Missio Dei. We bidden vaak: “Laat uw koninkrijk komen, en uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel.” Dat is het grotere plaatje bij liefhebben en dienen; we dienen niet om anderen richting een bekering te manipuleren of om bonuspunten te verdienen. We dienen omdat het evangelie ons uitdaagt bij te dragen aan een wereld die bloeit, aan het Koninkrijk van God.

Dit alles betekent ook dat als er *geen* pioniersplek voortkomt uit het dienen, dat het dienen nog steeds waardevol is. Waarom? Omdat we als christenen nu eenmaal geroepen zijn om lief te hebben en te dienen. Het hoort bij onze identiteit. Liefhebben en dienen geven we in de eerste plaats vorm vanwege onze navolging van Jezus Christus. Dat is iets wat van binnenuit ontstaat, als vrucht van een leven waarin de Heilige Geest werkt. Pas daarna is het iets dat bijdraagt aan een pioniersplek. Dit is belangrijk: je kunt *intentioneel* liefhebben en dienen – met oog voor een eventuele volgende stap – het liefhebben en dienen mag nooit alleen maar *instrumenteel* zijn.

Idealiter zijn liefhebben en dienen geen activiteiten, maar een levensstijl. Het is iets dat continu kleur geeft aan je doen en laten. Als dat lukt, is een bijkomend voordeel dat het aan mensen die niet bekend zijn met het evangelie een goed beeld geeft van wat het betekent om christen te zijn.

Tot slot, als je jezelf geeft in de ontmoeting met anderen, dan leer je ook over jezelf en je eigen falen. Dat is niet erg. Het gaat er niet om dat je volmaakt bent of laat zien hoe goed je het allemaal doet. Juist via kwetsbaarheid kunnen mensen iets van God op het spoor komen.

NIET ALLEEN VOOR ARMEN EN VLUCHTELINGEN

Als het gaat over dienen, dan denken mensen al snel aan het opzetten van een voedselbank, aan het steunen van vluchtelingen of het helpen van mensen met schulden. Dat klopt bij diaconaat, want dat richt zich per definitie op mensen die weinig hulp krijgen. Bij liefhebben en dienen is dat toch anders. Want wat moet je dan als je je richt op gezinnen in een nieuwbouwwijk, die ogenschijnlijk geen problemen hebben? Dan kun je bijvoorbeeld een cursus aanbieden gericht op het stimuleren van goede relaties en huwelijken. Nog een voorbeeld: dienen kan ook door aan uitgaanspubliek de gelegenheid te bieden in de serene sfeer van een oude kerk kaarsjes te branden, zoals in Utrecht.¹ Gewoon, omdat mensen behoefte hebben aan een moment waarin ze spiritualiteit kunnen beleven.

Liefhebben en dienen richt zich niet alleen op ‘hulpbehoevende’ mensen. Het kan ook gericht zijn op mensen die hun zaken goed voor elkaar hebben. Dat kan kleinschalig zijn, het hoeft niet groots. Als je iets wilt betekenen voor scholieren, kun je bijvoorbeeld na schooltijd je huis open zetten en tosti’s aanbieden aan jongeren die anders thuiskomen in een leeg huis.

“Dienen richt zich niet alleen op ‘hulpbehoevende’ mensen.”

VALKUILEN BIJ HET DIENEN

Om je te helpen enkele valkuilen bij het dienen te vermijden, zetten we er een aantal op een rij:

- Het mag niet zo zijn dat we dienen en liefhebben onder voorwaarde dat mensen het christelijk geloof omarmen. Naast dat dat onethisch is, verstikt dat oprecht geloof.
- Ook dienen we niet onder voorwaarde dat de mensen hun dankbaarheid tonen. De praktijk is vaak dat dat niet gebeurt. Als je daar wel op rekent, kan dat een grote teleurstelling zijn.
- Het is goed om je te realiseren dat je mogelijkheden beperkt zijn. Je zult ontdekken dat je moeilijke situaties niet altijd kunt oplossen. Wees daarom beschikbaar, maar niet grenzeloos.
- Dienen kan uitgroeien tot ‘ik help dus ik ben’. Als dienen teveel je zelfbeeld gaat bepalen is dat ongezond, want ook dan is het dienen uiteindelijk op jezelf gericht.

¹ In Utrecht bieden ze mensen daarbij ook een zegen aan. Dit gebeurt bij de Night of Light in de Utrechtse Dom.

Als je gaat dienen is het belangrijk om te kijken of je dat niet voor een ander kunt doen, maar met een ander. Dat maakt de relatie gelijkwaardiger. Twee pioniers deden daar ervaring mee op:

In een achterstandswijk zijn twee pioniers een voedselbank gestart. Aanvankelijk waren ze bezig om zelf voedsel te vragen aan supermarkten en deelden ze het voedsel uit. Na verloop van tijd zochten ze samenwerking met hun doelgroep. Er bleek meer mogelijk dan ze dachten! Ze vroegen mensen zelf ook wat mee te nemen en dat leverde veel op. Sommigen bleken aan aardappels te kunnen komen. Anderen namen rijst mee. En mensen die niet aan voedsel konden komen, hielpen met koffie schenken en het uitdelen van voedsel. Van een uitdeelpunt werd deze voedselbank zo meer en meer een deelpunt, waarin mensen samenwerken en delen van wat ze wél hebben.

NIET PRONKEN OF JUIST WEL?

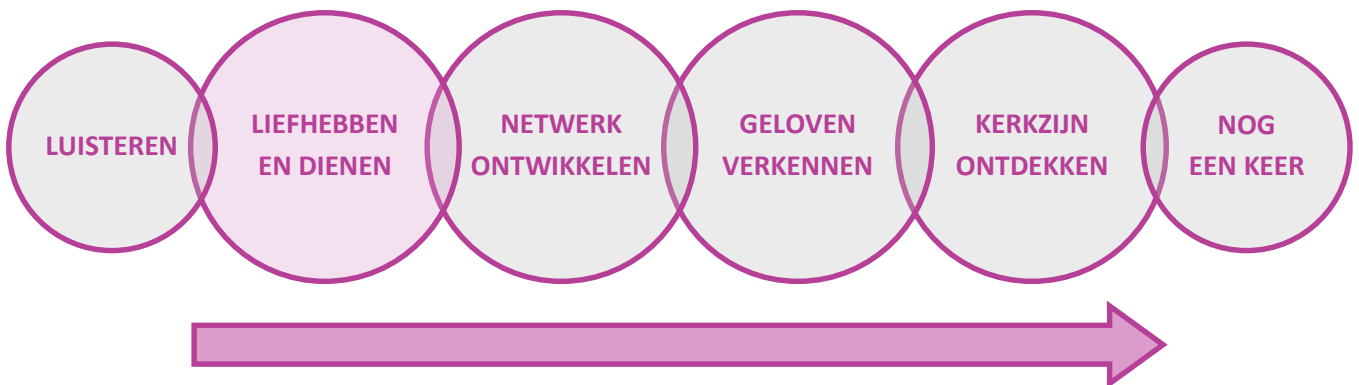
Dienen en liefhebben dragen bij aan het Koninkrijk van God. Soms aanwijsbaar, soms onnavolgbaar. Jezus moedigt mensen soms aan om *niet* te pronken met de dingen die ze doen (zie het begin van Matteüs 6). Tegelijk worden mensen daartoe juist *wel* aangemoedigd, bijvoorbeeld in Matteüs 5:

Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is. Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

In 1 Petrus 2:12 lees je woorden die in dezelfde richting wijzen. Zeker in een samenleving die z'n buik soms vol heeft van de kerk zeggen daden meer dan woorden.

DIENEN ALS ONDERDEEL VAN DE PIONIERSREIS

Op welke manieren kun je gaan dienen? Wat ga je dan doen? Dat kun je ontdekken door viervoudig te luisteren. Overhaast dat luisteren dus niet, dat kan gerust een aantal maanden (of nog langer) duren. Wees je er daarbij van bewust dat de missie waar we deel van uitmaken niet *onze* missie is, het is Gods missie. Wij mogen daarin meebewegen.

Inspiratie om te dienen kun je opdoen via filmpjes van Nederlandse pioniersplekken. Die vind je op www.protestantsekerk.nl/pionieren. Ga ook eens op bezoek bij een andere pioniersplek. Ook zijn er Engelse voorbeelden te vinden via www.freshexpressions.org.uk, klik daarna op 'Stories'.

Als we kijken naar de pioniersreis, dan hopen en bidden we dat vanuit het liefhebben en dienen een netwerk van relaties ontstaat, juist ook met mensen die niet naar de kerk gaan. De ontwikkeling van zo'n netwerk is een volgende stap. Over die stap is een ander artikel beschikbaar.

BEGIN BINNEN JE TEAM

Verlies bij het dienen niet uit het oog— zoals bij elke stap in de pioniersreis — dat het begint in jullie pioniersteam. Binnen je team kun je oefenen in het groeien in een levensstijl waarin liefhebben en dienen vanzelfsprekend aanwezig zijn. Of dat nu is door elkaar te helpen met verhuizen, door er te zijn als iemand ziek is, of door een lief kaartje of een berichtje via WhatsApp.

www.protestantsekerk.nl/pionieren

Landelijk team pionieren

missionair@protestantsekerk.nl

030 880 1892